

ORGANIZACIJA ZDRUŽENIH NARODOV ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN
KULTURO

MEDNARODNA KONFERENCA O IZOBRAŽEVANJU

46. zasedanje

Ženeva, 5. - 8. september 2001

SKLEPI 46. ZASEDANJA MEDNARODNE KONFERENCE O IZOBRAŽEVANJU IN
PREDLOGI ZA DELOVANJE

SKLEPI 46. ZASEDANJA MEDNARODNE KONFERENCE O IZOBRAŽEVANJU IN PREDLOGI ZA DELOVANJE

PREAMBULA

1. **Mednarodni urad za izobraževanje** je kot Unescov center, specializiran za izobraževalne vsebine in metode, organiziral 46. zasedanje Mednarodne konference o izobraževanju od 5. do 8. septembra 2001 v Ženevi.

2. V razpravah je sodelovalo več kot 600 udeležencev iz 127 držav članic Unesca, med katerimi je bilo 80 ministrov in 10 namestnikov ministrov za izobraževanje, ter predstavniki devetih medvladnih organizacij, trinajstih nevladnih organizacij in treh fundacij.

3. Cilj, da bi intenzivirali in okrepili dialog na ravni izobraževalne politike v zvezi s problemi in obeti za rešitve zaradi izboljšanja kakovosti izobraževanja za *učenje za skupno življenje*, je bil v glavnem dosežen. Ti sklepi in iz njih izvirajoči predlogi za delovanje le delno prikazujejo obseg posvetovanj in pripravljalnega dela (forum na spletni strani, ministrska sporočila, nacionalna poročila, primeri dobre prakse itd.). Celoten zbir bo prikazan v končnem poročilu, poročilih z delavnic in drugih dokumentih, ki bodo objavljeni po konferenci.

4. Ti sklepi, sprejeti 8. septembra 2001, so nastali na podlagi glavnih razprav, plenarnih zasedanj in šestih delavnic, ki so potekale med konferenco. Namenjeni so vladam, mednarodnim medvladnim in nevladnim organizacijam, učiteljem in poklicnim učiteljskim organizacijam, javnim glasilom in vsem partnerjem v civilni družbi, katerih prizadevanja prispevajo h kakovosti izobraževanja, spodbujajo dialog in razvijajo sposobnost za skupno življenje.

A. IZZIVI

5. Ob upoštevanju izredne kompleksnosti problemov, s katerimi se morajo spopasti vse družbe, zlasti globalizacije in neznosnih neenakosti med državami in v državah samih, je postalo *učenje za skupno življenje*, koncept, ki ga je zasnovala Mednarodna komisija za izobraževanje za 21. stoletje, nujno v vseh predelih sveta.

6. Eden od poglobitnih izzivov, s katerimi se srečujejo izobraževalni sistemi, ostaja zagotavljanje in spoštovanje pravice do izobraževanja za vsakogar. Vendar pa pravice otrok do prostega dostopa do šol nikakor ne spoštujejo po vsem svetu, zlasti pa ne v državah, kjer se srečujejo z vojnami, nasiljem in netolerantnostjo.

7. Poziv, naj izobraževanje premaga te izzive, s katerimi se srečujejo družbe, ni nekaj novega. Vendar pa so dandanes postala pričakovanja veliko bolj poudarjena in dajejo vtis, da lahko izobraževanje samo premaga probleme, ki se kažejo v posameznih državah in na mednarodni ravni.

8. Formalno in neformalno izobraževanje je pomembno orodje za sprožitev in pospeševanje trajnostnih procesov graditve miru, demokracije in človekovih pravic, vendar pa samo ne more priskrbeti rešitev za kompleksnost, napetosti in celo nasprotja današnjega sveta.

9. Kot poudarjata Jomtienska deklaracija in Dakarski okvir delovanja, pa je bistveno, da globalne strategije za odpravo revščine in pospeševanje sodelovanja v političnem, družbenem in kulturnem življenju dopolnijo nacionalna in mednarodna prizadevanja za razvoj izobraževanja.

10. Doseganje cilja izobraževanja za vsakogar presega trud za univerzalno šolanje. V vsaki državi se bo iskanje družbene kohezije, boj proti neenakopravnosti, spoštovanje kulturne raznolikosti in dostop do družbe znanja, ki ga komunikacijska in informacijska tehnologija lahko olajša, uresničevalo s politiko, ki bo usmerjena v izboljšanje kakovosti izobraževanja.

11. Ta politika mora premagati ovire, ki so posledica neenakosti pri dostopnosti in nevarnosti izključevanja na področju jezikov, znanosti in tehnologije. V zvezi z jeziki lahko opazimo, da je veliko držav večjezičnih, čeprav se en sam jezik pojavlja kot uradni jezik za sporazumevanje. V zvezi z znanostjo in tehnologijo se razkorak veča zaradi neenakopravnih možnosti za dostop do najnovejšega napredka.

B. IZOBRAŽEVALNA POLITIKA IN PRAKSA

12. Po vsem svetu obstaja pri mnogih vladah in učiteljih močna politično volja za prilagajanje izobraževalnih vsebin, struktur in metod, da bi ustrezale prej omenjenim izzivom.

13. Izkušnje z izobraževalno politiko in prakso kažejo, da je treba na reforme gledati bolj kot na procese kot pa proizvode. Lahko so posledica vladnih odločitev ali pobud drugih udeležencev. Način njihovega izvajanja, ki vključuje aktiviranje vseh soudeležencev, je prav tako pomemben kot vsebina.

14. V mednarodni skupnosti že obstajajo temeljni sporazumi o smereh delovanja za pospeševanje sposobnosti in volje za skupno življenje. Tisti, ki so odgovorni za izobraževalno politiko na nacionalni ravni, so jasno izrazili svojo voljo, da si bodo prizadevali za izvajanje teh sporazumov.

15. Ocena izidov reformnih procesov in zlasti "dobre prakse" nam omogoča, da poudarimo nekatere pogoje, svojstvene za posamezno kulturno okolje, ter natančno opredelimo nekatere skupne značilnosti.

C. PREDLOGI ZA DELOVANJE

16. Treba bi bilo bolje poznati, razširjati in izrabljati celoten zbir učne in izobraževalne prakse za skupno življenje, da bi okrepili notranje zmožnosti vsake države.

17. Usposabljanje za politični dialog je bistveno za doseganje pglavitnega cilja izboljševanja kakovosti izobraževanja za vsakogar.

18. Nadaljevati ali začeti je treba z reformnimi procesi na naslednjih področjih:

- *Vsebine:*

- prilagajanje kurikulumov in posodabljanje vsebin, da bodo odražale:

- gospodarske in družbene spremembe, ki jih sprožajo zlasti globalizacija, migracije in kulturna raznolikost,
 - etično razsežnost znanstvenega in tehnološkega napredka,
 - vse večji pomen komuniciranja, izražanja in sposobnosti za poslušanje in dialog, predvsem v materinščini, pa tudi v uradnem jeziku neke države ter v tujih jezikih,
 - pozitiven prispevek, ki je lahko rezultat vključevanja tehnologije v učni proces;
- razvijanje ne le disciplinarnih, ampak tudi interdisciplinarnih pristopov in zmožnosti;
 - podpiranje in gojenje inovacij;
 - prizadevanja, da se pri razvoju kurikulov zagotovi relevantnost na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni hkrati.

- *Metode:*

- pospeševanje aktivnih učnih metod in timskega dela;
- spodbujanje zaokroženega in uravnoveženega razvoja ter priprava posameznikov na aktivno državljanstvo, odprto do sveta.

- *Učitelji:*

- pospeševanje resničnega vključevanja učiteljev v odločanje na šoli z usposabljanjem in drugimi sredstvi;
- izboljševanje izobraževanja učiteljev, tako da bodo med učenci lahko bolje razvijali obnašanje in vrednote solidarnosti in strpnosti, zato da jih bodo pripravili na preprečevanje in reševanje sporov na miren način ter spoštovanje kulturne raznolikosti;
- spreminjanje odnosov med učitelji in učenci, da bodo ustrezali razvoju družbe in učinkoviti uporabi informacijske in komunikacijske tehnologije v učilnicah.

- *Vsakodnevno življenje v izobraževalnih ustanovah:*

- ustvarjanje ozračja strpnosti in spoštovanja v šolah, ki bo spodbujalo razvoj demokratične kulture;
- omogočanje šoli, da bo delovala na način, ki bo spodbujal sodelovanje učencev pri odločanju;
- predlaganje skupne opredelitve projektov in učnih dejavnosti.

- *Raziskave v izobraževanju:*

- spodbujanje raziskav, ki bodo razjasnile koncept *učenja za skupno življenje* in njegovih posledic za politiko in prakso;
- pospeševanje raziskav o razvoju vsebin in učnih metod v zvezi z *učenjem za skupno življenje*;
- spodbujanje primerjalnih študij v podregionalnih, regionalnih in vseregionalnih okoljih.

19. Partnerstva:

- Ker izobraževanje ni edini odgovor na *učenje za skupno življenje*, je za njegovo izboljšanje potreben ne samo prispevek šole, ampak vseh prizadetih dejavnikov. To predpostavlja uvajanje in krepitev resničnega partnerstva s celotno družbo: učitelji, skupnostmi, družinami, gospodarskim sektorjem, javnimi glasili, nevladnimi organizacijami ter intelektualnimi in duhovnimi avtoritetami.

- Partnerstva so potrebna tudi za razširjanje dostopa do in učinkovite uporabe nove informacijske in komunikacijske tehnologije.

20. Za *učenje za skupno življenje* je potrebna politika za razvoj vseživljenjskega učenja, ki se začne z vzgojo in izobraževanjem v zgodnjem otroštvu.

D. MEDNARODNO SODELOVANJE

21. Razvoj dejavnosti mednarodnega sodelovanja zaradi izboljšanja kakovosti izobraževanja za *učenje za skupno življenje* za vsakogar naj bi temeljil na šestih glavnih načelih:

- krepitev funkcije Mednarodnega urada za izobraževanje kot opazovalca trendov ter njegove vloge pri razvoju lahko dostopnih podatkovnih bank in informacijskih sistemov;
- zbiranje rezultatov raziskav v izobraževanju o razvoju vsebin, izvajanje komparativnih študij na podregionalni in regionalni ravni ter njihovo razširjanje po vsem svetu;
- ustanavljanje mrež za sodelovanje na mednarodni, regionalni in podregionalni ravni, ki bodo olajšale izmenjavo izkušenj in pospeševale skupne projekte, da bi okrepile notranje zmožnosti;
- usposabljanje odločevalcev v izobraževanju za politični dialog, tako da se spodbudi opredeljevanje skupnih ciljev, prizadevanja za konsenz in aktiviranje partnerstev;
- eksperimentiranje z novimi modalitetami tehnične pomoči, ki jo zagotavljajo agencije za bilateralno in multilateralno sodelovanje, da se poudari ne le sodelovanje med severom in jugom, ampak tudi med jugom in jugom;
- krepitev partnerstev med Unescom in drugimi ustreznimi medvladnimi organizacijami.

E. VLOGA UNESCA IN NJEGOVIH SPECIALIZIRANIH INSTITUCIJ

22. Sklepi 46. zasedanja Mednarodne konference o izobraževanju se posredujejo Generalni konferenci Organizacije, da jih bodo upoštevali v procesu presoje in da bodo utrdili kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni program delovanja Unesca, Mednarodnega urada za izobraževanje ter drugih specializiranih institucij z namenom izboljšanja kakovosti izobraževanja.